

Romuald Szymczak

Informacja dotycząca zasad gwarantowania depozytów w systemie malezyjskim

1. Informacje ogólne

Instytucją gwarantowania depozytów w Malezji jest Malezyjska Korporacja Gwarantowania Depozytów (w jęz. malajskim: Perbadanan Insurans Deposit Malaysia – PIDM, w jęz. angielskim: Malaysia Deposit Insurance Corporation), która została utworzona 1 września 2005 roku na mocy ustawy o Malezyjskiej Korporacji Gwarantowania Depozytów (Malaysia Deposit Insurance Corporation Act).

PIDM jest instytucją rządową, finansowaną ze środków instytucji członkowskich. Korporacja nie miała zagwarantowanego ustawowo kapitału początkowego i budowała fundusz gwarantowania depozytów na bazie corocznych składek członkowskich.

Od początku powstania, PIDM ma szeroki zakres działalności, wykraczający poza ochronę depozytów zgromadzonych w instytucjach finansowych podlegających obowiązkowi przynależności do Korporacji. Do zadań PIDM należy również działalność pomocowa, naprawcza w przypadku utraty płynności finansowej przez daną instytucję oraz przeprowadzanie procesu uporządkowanej likwidacji (resolution).

Obowiązkiem przynależności do PIDM są objęte dwa podstawowe rodzaje instytucji finansowych działających w Malezji:

- banki komercyjne;
- banki islamskie, których działalność jest zgodna z zasadami prawa muzułmańskiego (szariat).

Członkami systemu jest 40 instytucji finansowych, w tym 23 banki komercyjne i 17 banków islamskich.

PIDM jest jedyną instytucją gwarantującą depozyty w Malezji. W kraju tym nie istnieje instytucja gwarantująca środki zgromadzone w towarzystwach ubezpieczeniowych. Trwają jednak prace nad objęciem ochroną takich środków, a zarządzanie systemem zostanie prawdopodobnie powierzone PIDM.

Malezyjska Korporacja Gwarantowania Depozytów zatrudnia około 80 pracowników. Biuro PIDM składa się z sześciu departamentów:

- gwarantowania, oceny ryzyka i monitoringu,
- komunikacji,
- finansów i administracji,
- kadr,
- strategii i współpracy zagranicznej oraz
- prawnego.

PIDM jest członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Gwarantów Depozytów (IADI). Korporacja była w 2007 roku organizatorem Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia i dorocznej konferencji międzynarodowej w Kuala Lumpur.

2. Organy decyzyjne

Na mocy ustawy o Malezyjskiej Korporacji Gwarantowania Depozytów organami PIDM jest Rada Dyrektorów i Komitet Dyrektorów Wykonawczych, pełniący rolę zarządu.

Organem decyzyjno-nadzorczym Korporacji, zatwierdzającym wszystkie istotne dla funkcjonowania i działalności PIDM uchwały jest Rada Dyrektorów. W jej skład wchodzi Przewodniczący PIDM, powoływany przez Ministra Finansów spośród osób o uznanym doświadczeniu w pracy w sektorze prywatnym, Gubernator banku centralnego Malezji (Bank Negara Malaysia), sekretarz generalny Ministerstwa Skarbu, dyrektor będący przedstawicielem sektora publicznego, mianowany przez Ministra Finansów oraz nie więcej, niż trzech mianowanych przez Ministra Finansów dyrektorów legitymujących się doświadczeniem w pracy w sektorze prywatnym, przy czym co najmniej jeden z nich musi mieć doświadczenie nabyte w bankowości i sektorze finansowym. Kadencja dyrektorów w Radzie trwa trzy lata i może być odnowiona. Gubernator banku centralnego i sekretarz generalny Ministerstwa Skarbu zasiadają w Radzie Dyrektorów do czasu pełnienia swoich funkcji w instytucjach macierzystych.

Rada Dyrektorów zatwierdza między innymi: zmiany statutu, regulaminów wewnętrznych, roczny budżet i program finansowy, rachunek zysków i strat oraz zmiany stawek opłaty rocznej wnoszonej do funduszu przez banki członkowskie. Podejmuje również decyzje dotyczące pomocy finansowej, wyboru metody postępowania likwidacyjnego oraz wypłaty środków gwarantowanych.

Obecnie stanowisko przewodniczącego Rady Dyrektorów i Przewodniczącego PIDM pełni Tan Sri Dato' Abdul Aziz Haji Taha. Jego druga kadencja upływa 14 sierpnia 2011 r.

W skład Komitetu Dyrektorów Wykonawczych, odpowiedzialnego za sprawne funkcjonowanie i ciągłość pracy Korporacji wchodzi Dyrektor Generalny (CEO), sześciu dyrektorów departamentów oraz sekretarz generalny i audytor wewnętrzny. Od początku istnienia PDIM, jej Dyrektorem Generalnym jest Jean Pierre Sabourin, były Prezes Kanadyjskiej Korporacji Gwarantowania Depozytów (CDIC).

3. Zakres gwarancji depozytów

Gwarancjami PIDM objęte są: środki na rachunkach bieżących i oszczędnościowych, depozyty, przekazy bankowe oraz czeki bankierskie. Gwarancje te odnoszą się zarówno do środków zgromadzonych na rachunkach konwencjonalnych, jak i zgodnych z prawem islamskim. Gwarantowane są zarówno depozyty osób fizycznych, jak i przedsiębiorstw, w tym podmiotów zagranicznych. Od 1 stycznia 2011 r. gwarancjami objęte są już nie tylko środki zdeponowane w walucie krajowej, ale także w walutach obcych.

Wyłączone z gwarancji są: depozyty, których wypłata następuje poza granicami Malezji, depozyty rynku pieniężnego, depozyty na okaziciela, banku centralnego Japonii i instytucji finansowych, depozyty na hasło lub fikcyjne nazwisko.

PIDM gwarantuje deponentom wkłady w kwocie do 250.000 MYR (ringgitów malezyjskich) z odsetkami. Jest to równowartość ok. 60.000 EUR. Do tej wysokości gwarancje obejmują 100% przedmiotowej kwoty. Limit gwarancyjny stosuje się niezależnie dla bankowości konwencjonalnej i islamskiej. Limit w wysokości 250.000 MYR obowiązuje od 1 stycznia 2011 r. Do końca 2010 roku obowiązywała przejściowo (od 16 października 2008 roku) pełna, rządowa gwarancja depozytów. Przed wybuchem ostatniego kryzysu finansowego gwarancjami objęte były środki do wysokości 60.000 MYR.

PIDM nie dokonuje kompensaty zgromadzonych depozytów z zobowiązaniami.

Suma depozytów gwarantowanych przez Korporację na początku 2011 r. wynosiła ponad 900 mld MYR (ok. 240 miliardów EUR), co stanowiło ok. 99% wszystkich depozytów zgromadzonych w systemie bankowym Malezji.

4. Zasady wypłaty środków gwarantowanych

Malezyjska Korporacja Ubezpieczeń Depozytów może przystąpić do wypłaty środków gwarantowanych dopiero po otrzymaniu pisemnej aprobaty Ministra Finansów. Następuje to w następujących przypadkach:

- po ogłoszeniu przez bank centralny, będący nadzorcą nad rynkiem bankowym w Malezji, decyzji o zawieszeniu działalności przez ubezpieczoną instytucję kredytową;
- po ogłoszeniu decyzji sądu o cofnięciu licencji danej instytucji kredytowej;
- po złożeniu przez kuratora lub kierownictwo instytucji będącej w procesie naprawczym wniosku o cofnięcie licencji.

Wypłata środków gwarantowanych następuje w ciągu 3 miesięcy od daty wystąpienia jednej powyższych sytuacji. Korporacja otrzymuje wówczas od zawieszanej instytucji listę deponentów, zawierającą spis wszystkich rachunków i depozytów danego deponenta wraz z łączną kwotą zdeponowanych środków. PIDM dokonuje wówczas sprawdzenia tych danych i sporządza zestawienie wypłat uwzględniając aktualny limit gwarancyjny dla jednego deponenta. W przypadku instytucji prowadzących dział bankowości islamskiej zestawienia te sporządza się oddzielnie dla tej kategorii i bankowości konwencjonalnej. Ustawa o PIDM nie określa jednej metody wypłaty środków gwarantowanych. Korporacja może wykorzystywać kombinacje różnych metod, w tym przelew bankowy, wypłatę dokonywaną przez bank-agenta, zasilenie rachunków klientów w innych bankach, czek bankierski. Metoda lub lista metod wypłaty środków gwarantowanych ma być każdorazowo podana do publicznej wiadomości. Ich wybór uzależniony będzie od lokalizacji zawieszzonego lub likwidowanego banku, wielkości zgromadzonych depozytów, profilu deponentów, dostępnej infrastruktury technicznej, efektywności i szybkości wypłaty realizowanej z wykorzystaniem poszczególnych metod. Dokonując wypłat deponentom PIDM może korzystać z infrastruktury likwidowanej instytucji kredytowej.

W PIDM działa system zarządzania informacjami o zobowiązaniach banków członkowskich wobec deponentów (DLIMS). System ten umożliwia szybką weryfikację listy deponentów poszczególnych instytucji kredytowych, agregowanie danych i przygotowanie listy kwot przewidzianych do wypłaty.

Nieubezpieczone depozyty (tj. nadwyżka przekraczająca limit 250.000 MYR lub depozyty wyłączone z zakresu ubezpieczenia) mogą zostać zwrócone w całości lub częściowo z majątku likwidowanej instytucji.

Do tej pory PIDM nie przeprowadzał jeszcze żadnej akcji wypłaty środków gwarantowanych.

5. Źródła finansowania i zasoby finansowe

Instytucje objęte gwarancjami PDIM wnoszą opłatę początkową w roku przystąpienia do systemu oraz corocznie składki ubezpieczeniowe. Opłata początkowa nakładana jest przez Korporację na nowych członków w wysokości zaakceptowanej przez Ministra Finansów. Jej wysokość nie może być jednak niższa, niż 250.000 MYR (60.000 EUR). Wpłata następuje w ciągu 30 dni od przystąpienia do systemu. Maksymalna wysokość składki rocznej, zarówno dla bankowości konwencjonalnej, jak i islamskiej wynosi 0,5% sumy depozytów objętych gwarancjami i nie może być jednocześnie niższa, niż 250.000 MYR. Składka roczna obliczana jest na podstawie łącznej wartości depozytów gwarantowanych w dniu 31 grudnia poprzedniego roku kalendarzowego oraz stawki procentowej ustalanej każdego roku przez Radę Dyrektorów PIDM. W 2008 roku w Malezji wprowadzono w życie system składki rocznej wyliczanej na podstawie profilu ryzyka (tzw. system DPS).

PIDM dywersyfikuje członków systemu według czterech profili ryzyka. Przy jego wyliczaniu wykorzystuje się szereg zmiennych, przy czym najważniejszą z nich jest poziom kapitałów własnych (współczynnik adekwatności kapitałowej). W zależności od poziomu generowanego ryzyka instytucje kredytowe wpłacają do Korporacji składki w wysokości 0,03%, 0,06%, 0,12% lub 0,24%. W roku 2008, który był okresem przejściowym, nie stosowano najwyższej, czwartej kategorii składki, a ponadto wszystkie wyniki wyliczonego poziomu ryzyka podnoszono o 20%, co umożliwiło niektórym instytucjom trafić do grupy o niższym wskaźniku. System ten został w pełni wdrożony od początku 2009 roku. Od tego też roku wprowadzono w życie obowiązek badania przez zewnętrznych audytorów instytucji członkowskich poprawności wyliczania wysokości składek rocznych na podstawie systemu DPS.

Wielkość zakumulowanych przez Korporację środków w funduszu gwarantowania depozytów na koniec 2009 r. wyniosła 369,9 mln MYR (ok. 90 mln EUR), w tym 320,9 mln MYR stanowił fundusz bankowości konwencjonalnej, a 40 mln fundusz bankowości islamskiej. Na koniec 2010 roku fundusz gwarantowania depozytów wzrósł do ok. 492 mln MYR (ok. 120 mln EUR).

Koszty działalności PIDM w 2009 roku wyniosły 45 mln MYR (ok. 10,7 mln EUR), w tym na działalność informacyjno-promocyjną wydatkowano 5,8 mln MYR (1,4 mln EUR).

Środki zgromadzone w funduszu gwarantowania depozytów lokowane są na rachunkach w banku centralnym i innych instytucjach finansowych oraz w papiery wartościowe denominowane w ringgit'ach emitowane lub gwarantowane przez skarb Malezji lub bank centralny. Dopuszcza się również zakup papierów korporacyjnych o wysokim ratingu. Na wniosek Rady Dyrektorów PIDM Minister Finansów może również wyrazić zgodę na inne formy inwestowania środków.

Składki zgromadzone od instytucji prowadzących bankowość islamską muszą być lokowane zgodnie z zasadami szariatu.

W sytuacji, gdyby zebrane składki okazały się niewystarczające na finansowanie działalności PIDM lub wypłatę środków gwarantowanych, Korporacja ma ustawowe prawo do zwrócenia się do rządu Malezji o wsparcie budżetowe oraz do pozyskania środków komercyjnych na krajowym rynku finansowym.

6. Inna działalność PIDM

PIDM ma szerokie uprawnienia ustawowe wykraczające poza działalność związaną z gwarantowaniem depozytów. Ustawodawca rozszerzył te uprawnienia kierując się doświadczeniami z głębokiego kryzysu sektora finansowego, jaki Malezja przeżyła w latach 1997-98. Malezyjska Korporacja Gwarantowania Depozytów ma uprawnienia do monitorowania poziomu ryzyka generowanego przez instytucje członkowskie na podstawie informacji otrzymywanych regularnie z tych instytucji oraz banku centralnego, będącego władzą nadzorczą w Malezji. Działania te mają na celu ocenę przez PIDM poziomu ryzyka wystąpienia sytuacji niewypłacalności instytucji członkowskich oraz udzielenia ewentualnego wsparcia finansowego. Korporacja ma również prawo do uruchomieniu procesu uporządkowanej likwidacji (*resolution*).

PIDM jest uprawnione do stosowania całego katalogu podstawowych, uznanych na świecie metod w ramach procesu uporządkowanej likwidacji: zakupu i przejęcia (P&A), utworzenia banku pomostowego (*bridge bank*), bezpośredniego wsparcia kapitałowego danej instytucji finansowej (*open bank assistance*) oraz wypłaty środków gwarantowanych. W sześcioletniej historii funkcjonowania Korporacji nie wystąpiła sytuacja, w której zaistniała konieczność

zastosowania w praktyce wymienionych powyżej metod. Nawet w czasie światowego kryzysu finansowego lat 2008-2009 w Malezji nie doszło do upadłości żadnej instytucji kredytowej.

Pod koniec 2009 roku PIDM przeprowadził dobrowolną samoocenę zgodności funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów w Malezji z „Podstawowymi Zasadami Dotyczącymi Efektywnych Systemów Gwarantowania Depozytów” Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Gwarantów Depozytów. Samoocena wykazała dużą zgodność z zasadami i zakończyła się sformułowaniem wniosków rekomendujących osiągnięcie w najbliższych latach pełnej harmonizacji.

7. Dane kontaktowe

Perbadanan Insurans Deposit Malaysia

(Malaysia Deposit Insurance Corporation)

Level 19, 1 Sentral

Jatan Travers

50470 Kuala Lumpur, Malezja

tel.: 00 603 2173 7436; faks: 00 603 2260 7431

Strona internetowa: www.pdim.gov.my

e-mail: info@pdim.gov.my

8. Syntetyczne porównanie cech polskiego i malezyjskiego systemu gwarantowania depozytów

	Polski system gwarantowania depozytów	Malezyjski system gwarantowania depozytów
Realizowane funkcje	Gwarantowanie depozytów oraz działalność pomocowa	Gwarantowanie środków depozytów, w tym według prawa islamskiego oraz działalność pomocowa, naprawcza i likwidacyjna
Limity gwarancyjne	100.000 EUR w 100%	250.000 MYR (równowartość ok. 60.000 EUR) w 100%
Maksymalna wypłata	100.000 EUR	250.000 MYR
Kompensacja z zobowiązaniami	NIE	NIE
Wyłączenia spod gwarancji		
Instytucje finansowe wskazane w art. 4 (5) Dyrektywy 2006/48/WE	TAK	TAK
Firmy ubezpieczeniowe	TAK	TAK
Rząd i administracja centralna	TAK	TAK
Władze samorządowe	NIE	NIE
Banki	TAK	TAK
Fundusze inwestycyjne	TAK	TAK
Fundusze emerytalne	TAK	TAK
Kadra zarządzająca	TAK	TAK
Akcjonariusze banku	TAK	TAK
Bliscy osób odpowiedzialnych	NIE	TAK
Inne przedsiębiorstwa w tej samej grupie	NIE	NIE
Podmioty nieuprawnione do sporządzania uproszczonych sprawozdań finansowych	NIE	NIE
Depozyty nieimienne	TAK	TAK
Depozyty przyjmowane na indywidualnych warunkach, które przyczyniły się do upadłości banku	NIE	TAK
Dłużne papiery wartościowe emitowane przez bank	TAK	TAK
Depozyty w walutach obcych	NIE	NIE
Depozyty związane z praniem pieniędzy	TAK	TAK